

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 29 (2209) 2000 m. liepos mėn. 25 d.

Eina 45-tus metus

Melbourne

„Švenčiausiosios Trejybės šlovė dangiškojoje

Jeruzalėje”

Popiežius Jonas Paulius II

Kol Bažnyčia, keliaudama žemėje, yra toli nuo Viešpaties, ji save laiko tremtine, nes ieško ir trokšta to, kas yra aukštai, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje, kur Bažnyčios gyvenimas yra paslėptas Dieve su Kristumi, kol galiausiai ateis laikas, kai ji pasirodys garbėje su savo sužadėtiniumi. Šitaip Vatikano I susirinkimas kalba apie Bažnyčios kelią. Ji čia neturi amžinai išsilaikančio miesto, bet ieško būsimos; ji vis arteja prie gyvojo Dievo miesto, dangaus Jeruzalės.

Kai prieisime istorijos galą, mes matysime ne kaip dabar, mįslingu pavidalu, tarsi veidrodyje, bet pažinsime pilnai, kaip ir mes esame pažinti. Kai Kristus vėl pasirodys, mes būsimė panašūs į jį. Taigi, - sakė Popiežius, - užistorijos

ribų mūsų laikia pilna ir visiška Švenčiausiosios Trejybės epifanija. Dievas mus apdovanos savo artumu ir bendryste su juo.

Jau Senasis Testamentas aiškiai kalba apie ateinančią šviesos ir džiaugsmo karalystę, kurioje Dievas nušluostys kiekvieną ašarą nuo mūsų akių, kur nebus nei sielvarto, nei aimanų, nei mirties, kur susitiks tiesa ir gailėstingumas, kur pasibučiuos taika ir teisingumas. Dar aiškesnį liudijimą apie laikų pabaigoje laukiančią laimės karalystę mums paliko Jėzus Kristus. Paskutinieji Šventojo Rašto puslapiai, Apreiškimo Jonui - visa Apokalipsės knyga skelbia

Dangaus Jeruzalę. Joje sutiksime tėvą, Alfą ir Omegą, visos kūrinių pradžia ir pabaiga. Matysime jį kaip Emanuelį, Dievą su mumis, kuris visa dar nauja. To dangaus miesto viduje regėsime Avinėlį, kurį su Bažnyčia sieja didžiausios meilės ryšys, kaip sužadėtinį su savo sužadėtine. Į Dievo miestą mus kviečia ir skubina eiti Šventoji Dvasia. Kaip parašyta Apokalipsės knygoje: „Ir Dvasia ir Sužadėtinė kviečia: Ir kas girdi, teatsiliepia”.

Mūsų akys pakeltos į dangų, į Švenčiausiosios Trejybės garbę, laukiančią anapus istorijos. Tačiau kartu jaučiame mus slegiančią žemiško menkumo, kaltumo ir nuodėmės našta. Nuolatos prašome apšviesinti malonės, nes žinome, kad nešvariesiems nebus leista žengti pro Dangaus Jeruzalės

vartus. Ten niekada nepateks, kas netyra, joks nešvankėlis ar melagis, o tik tie kurie įrašyti gyvenimo knygoje.

Keliaudami į dangaus Jeruzalę, laukdami joje viešpataujantios tobulybės, giedame Dievui džiaugsmo ir vilties giesmę, senojo, Egipte surasto III-o šimtmečio himno žodžiais: „Visi kūriniai nustebež tešlovina Dievą. Jų giesmė tenetyla nei rytą, nei vakarą. Tenenutyla nei žvaigždės, nei kalnai aukštieji, nei jūrų gilybės, nei šaltiniai, nei upės. Ir mes kartu giedokime himnus Tėvo, Sūnaus ir Dvasios šlovei. O dangaus angelai teatsiliepia: Amen”.

gersite, darykite tai mano atminimui” (1Kor 11, 23-25). Štai kaip Tomas Akviniėtis komentuoja šią akimirką savo eucharistiniame himne „Paskutinę vakarienę su bičiuliais artimais pagal nuostatą kiekvieną atšvenčia ištikimais ir po to save kaip duoną teikia mokiniais jįsai”. Tomo himno lotyniško originalo tekste pasakyta „se dat suis manibus”, kas reiškia „duoda save savo rankomis”. Taigi, Kristus yra aukotojas ir aukos atnaša. Jo žodis mūsų kasdienį maistą - duoną ir gėrimą - vyną paverčia išganymo maistu ir gėrimu. Paverčia ne tik vieną kartą savo artimiausių bičiulių akivaizdoje, bet suteikia jiems ir jų įpėdiniais galią, tą patį kartoti per visus amžius iki antrojo savo atėjimo. Įsikūnijęs Dievo Žodis, prieš pasitraukdamas iš žmonių gyvenimo, palieka jiems save duonoje ir vyne, kurią valgydami ir kurį gerdami, žmonės gali niekad nesiskirdami visą laiką būti su Kristumi.

Galiausiai, Šv. Tomo Akviniėčio eucharistinis himnas baigiamas visiems žinomais žodžiais: „Prieš taip didį sakramentą pulkim, galvas lenkiami, nes jau Seną Testamentą maino įstatai nauji. Tikim paslaptį tą šventą, Kristaus žodį gerbdami. „Tomas pabrėžia, kad paskutinė vakarienė yra tarsi Senosios ir Naujosios Sandoros takoskyra. Kristus ir apaštalai prie vakarienės stalo sėdo pakludami Mozės įstatymui. Kaip visi žydai, jie susirinko prie vakarienės stalo, paminėti išrinktosios tautos išėjimą iš Egipto vergijos. Tačiau Kristus perkeičia šią vakarienę: žydų tradicijoje tautos sandoros su Dievu ženklas buvo avinėlio kraujas, gi nuo dabar Kristaus kraujas bus visos žmonijos sandoros su Dievu ženklas. Kristaus žodžiais - „tai mano kūnas, tai mano kraujas” - ištarti per paskutinę vakarienę yra tie Tomo Akviniėčio himne minimi nauji įstatai, mainantys Senąjį Testamentą. LRTV

Dauguma girdėjome trumpą plačiai žinomas eucharistinės giesmės fragmentą - „Ave Verum corpus natum de Maria Virgine” - „Sveikas, tikrasis kūne, gimęs iš Mergelės Marijos”. Dar populiariesnis yra visiems tikintiesiems puikiai pažįstamas, ir ne tik per Devintines, bet kiekvienų eucharistinių pamaldų, kiekvieno Švenčiausiojo Sakramento pagarbinimo metu giedamas himnas „Tantum ergo” - „Prieš taip didį sakramentą”. Iš tiesų, ši mūsų bažnyčiose dažnai giedama giesmė yra tik dalis ilgo himno, pavadinto pirmais jo žodžiais „Pange lingua”, kurį tryliktame amžiuje, Devintinių šventės įvedimo į Bažnyčios liturgiją laikais, sukūrė Tomas Akviniėtis. Tomas Akviniėtis - Doctor Angelicus - Angeliškasis mokytojas, teologo, mistiko ir poeto žodžiais šiame himne vaizdžiai kalba apie visus paskutinės vakarienės metu Kristaus atliktus veiksmus, kurie mokinių stropiai užrašyti tapo mūsų kas sekmadienį švenčiamos Eucharistijos liturginiu pagrindu. Giedodami šį himną, tarsi patys regime ir išgyvename visa tai, ką Kristus atliko tą vakarą. Giedodami šį himną, mes įsijungiame į sakramentą, kurį Kristus įsteigė per paskutinę vakarienę ir liepė mums kartoti jo atminimui.

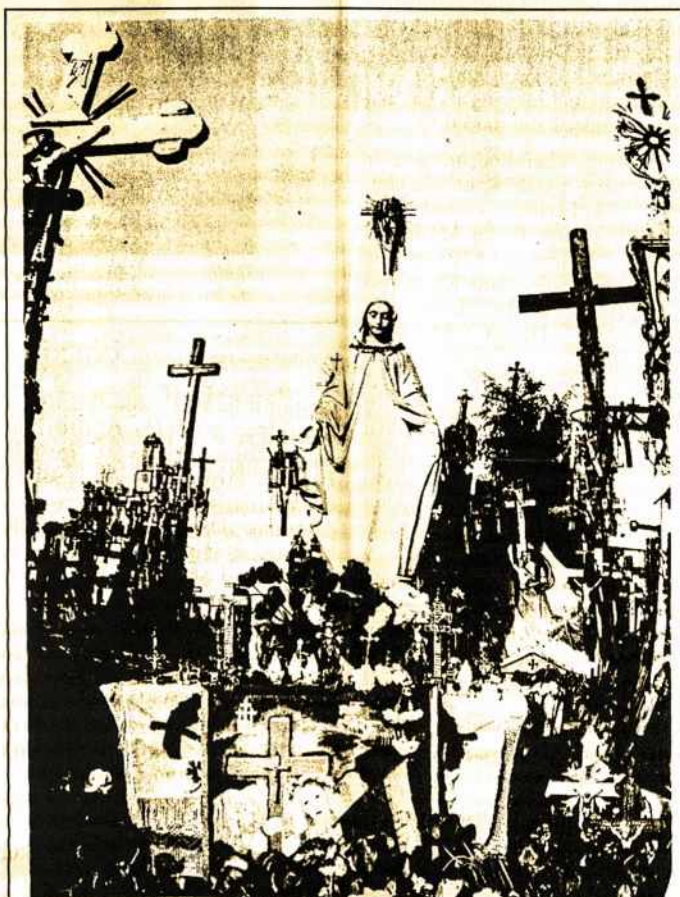
Apmąstydami Eucharistijos slėpinį, mes kartu mintimis tarsi prabėgame tą visą išganymo istorijos kelią, kuriuo reikėjo žmonijai nueiti iki Dievo Žodžio įsikūnijimo ir Jėzaus gimimo. Savo himne Tomas pabrėžia, kad viena pagrindinių išganymo istorijos veikėjų yra Mergelė Marija - Dievo Sūnaus Motina. Jai teko savo akimis matyti ir pirmu asmeniu dalyvauti visuose įvykiuose jina

TANTUM ERGO

pagimdė Dievo Sūnų, dalyvavo jo viešojoje veikloje, galiausiai, matė savo Sūnaus kančią, joje dalyvavo.

Eucharistijos šventimo pagrindinis momentas yra Paskutinės vakarienės prisiminimas. Kartojami

evangelistų ir apaštalo Pauliaus užrašyti žodžiai: „Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, paėmė duoną ir, sukalbėjęs padėkos maldą, sulaužė ir tarė: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus atiduodamas”. Tai darykite mano atminimui. Tuo pačiu būdu po vakarienės jis paėmė taurę ir tarė: „Ši taurė yra Naujoji Sandora mano kraujuje. Kiek kartų

Motinių Motina Kryžių Kalne

Foto Steponas Matuliauskas

Mergelė Marija, būdama tylos ir klausymo moteris, buvo atsidavusi į Tėvo rankas; visos kartos vadina ją „palaiminta”, nes ji pažino Šventosios Dvasios joje įvykdytus stebuklus. Žmonės niekuomet nesiliaus šaukėsi Gailėstingumo Motinos ir visuomet ras jos prieglobstį.

Tais laikais TARSAS, kuriame gimė ir buvo auklėtas apaštalas Paulius, buvo pats svarbiausias Kilikijos lygumoje (Cilician plain, Cukurova), dar buvo vadinamas Lygiaja Kilikija (Cilicia Pedias). Manoma, kad Paulius gali būti gimęs maždaug tuo metu, kaip ir Jėzus Betliejuje. Pauliaus vaikystės dienų miestas tikrai buvo senas, nes čia pastatų būta ne tik iš VII a. Prieš Kristų, bet dar senesnių. Kai kuriuose šaltiniuose tvirtinama, kad miestas šioje vietoje jau buvęs net prieš 4.000 metų ir kad II tūkstantmetyje prieš Kristų galėjęs būti hetitų valstybės Kizzuwatna sostinė ir jūrų uostas didelėje viduržemio pakrantės amžius nuo amžiaus užnešamoje dumblyje įlankoje, kuri jau V-me amžiuje virto neįžengiamu pelke BST 73. Asirijos metraščiuose esama užrašyta, kad Dovydo sūnus Saliamonas iš Egipto ir Kilikijos (Coa, Cilicia) gabendavosi žirgų. Matyt, ištikrųjų miesto būta turtingo ir žymaus, kad net Senajame Testamente Ezekielio knygoje štai kaip rašoma:

“Tarsišas prekiaavo su tavimi, - tokios garsios buvo visokios gėrybės, - į tavo prekes jis mainė sidabrą, geležį, alavą ir šviną” (Ez 26, 12).

Kaip dažniausiai senosios miestų ir kitos gyvenvietės, taip ir Tarso senieji pastatai ilsisi net po Sydno (Sydnus) upe. Taigi senojo Tarso tikroji gyvenvietė po šiuolaikinio miesto namais žemėse maždaug šešių metrų gylyje.

Žlugus Asyrų karalystei, Kilikija, kaip nepriklausoma valstybė, išsilaikė ligi tolei, kolai ją užvaldė Persijos imperijos valdovas Kyras Didysis (555-530 prieš Kristų). Anuomet Tarsas buvo prekybinių kelių sankryžoje, nes šioje lygumoje, kaip mini senieji šaltiniai, būta įvairių rūšių medžių ir vyno. Įdomu, kad 50 m. prieš Kristų Tarse yra gyvenęs pirmasis romėnų gubernatorius Ciceronas (cicero) SPAC 28.

Šekspyro “Antonijus ir Kleopatra” kūriniai išgarsino dviejų legendarinę istorinių asmenybių - Markaus Antonijaus (Marcus Antonius) ir karalienės Kleopatros (Cleopatra, 41 m. prieš Kristų) draugystę. Kaip tik čionai užsimezgęs, apie dešimtį metų trukęs ir taip liūdnei pasibaigęs jų romanas.

Ne taip seniai organizuoti kasinėjimai parodė, kad senosios šio miesto gatvės, pavyzdžiui, vadinamasis Tauridės kelias (via Tauris), ejęs nuo šio Kilikijos miesto vidurio ligi Kilikijos Vartų (Cilician Gates). Kai kur aptiktos puošnios grindys parodo Pauliaus laikų miesto didybę, kurios pats apaštalas neslepia:

“Aš esu žydas iš Kilikijos Tarso, taigi įžymaus miesto pilietis” (Apd 21, 39).

... Eini ir žvalgaisi archeologu

TARSAS

Rašo kun. K. J. AMBRASAS, S.J.

Saulius nuvyko į Jeruzalę ir mėgino prisidėti prie mokinių, tačiau visi jo baidėsi, netikėdami jį esant mokini. Tik Barnabas jį priglaudė, nusivedė pas apaštalus ir jiems išpasakojo, kaip kelionėje Saulius regėjęs Jėzų ir šis kalbėjęs su juo, ir kaip Damasko jis atvirai mokęs Jezaus vardu. Taip jis ėmė lankytis pas juos Jeruzalėje ir drąsiai kalbėti Jezaus vardu. Jis kalbėdavosi bei ginčydavosi ir su helenistais, kurie nutarė jį nužudyti. Tai sužinoję, broliai jį nugabeno į Cezarę ir iš ten išsiuntė į Tarsą. (Apd 9, 26-30).

atkastojo Tarso senąja gatve, kuri tikriausiai buvo nutiesta seleucidų dinastijos laikais - apie antrojo amžiaus vidurį prieš Kristų. Tiesiog netiki, kad čia galėjo stovėti tautų apaštalo Pauliaus, Marko Aurelijaus, Kleopatros kojos. Skaldyti, šimtų tūkstančių iš anuometinio turtingųjų pasaulio pirklių, diplomatų, valdovų autovo nulyginti, saulėje blizgantys melsvi akmenys. Jų šonuose - grioveliai nutekėti lietaus vandeniui, bazaltiniai blokai - liutai - anuometinis drenažas. Abipus šios tūkstanmečiais asluojančios gatvės - kolonų, pamatų, portikų ir salių griuvėsiai, greičiausiai išlikę nuo III-IV mūsų eros amžiaus.

...Kaip liudija pats Paulius savo apsigynimo kalboje karaliaus Erodo Agripo (Herod Agrippa II, 50-100) akivaizdoje, jaunystę daugiausia praleidęs Jeruzalėje:

“Visi žydai žino apie mano gyvenimą nuo jaunystės ir kaip jis prabėgo iš pradžių mano tautoje, Jeruzalėje. Jie pažįsta mane nuo

seno ir, jei norėtų, galėtų paliudyti, kad aš kaip fariziejus gyvenau, laikydamasis griežčiausios mūsų tikėjimo krypties” (Apd 26, 4-5).

Tuose pačiuose Apd, kai Paulius norėjo kryptis į žmones, todėl prašėsi tribūno leisti prabilti. Savo pasiteisinimo kalboje, stovėdamas ant laiptų ir pamojęs miniai ranka, kad nutiltų, pamini ir apie savo mokslą Gamalielio, anuometinio fariziejų įžymaus, didžiai gerbiamo Įstatymo mokytojo, pasižymėjusio humanizmu, švelniu Įstatymų aiškinimu ŠR 1727, pas kurį mokėsi šv. Paulius mokykloje:

“Aš esu žydas, gimęs Tarse, bet išauklėtas šitame mieste ir pagal griežtą protėvių Įstatymą išėjęs mokslus prie Gamalielio kojų” (Apd 22, 3).

Nors Paulius tikriausiai negalėjo pasinaudoti anuomet veikusia įžymia ir garsia Tarso stoikų - filosofų - mokykla, tačiau jis savo gimtąjį miestą aplanko kitokių tikslu

- jau po atsivertimo - skelbdamas Gerąją Naujieną. Ir ne vieną sykį, bet per visas savo tris misijų keliones.

...Žengdamas miesto, kuris dabar yra maždaug už 15 km nuo jūros pakrantės, apsuptas žemdirbių ūkių, gatvėmis negali patikėti, kad štai tas tikrasis Pauliaus miestas, kuriame jis gimė bemaž prieš 2000 metų - penki šeši metrai po žemėmis. Kažin, ar tie 160.000 dabartiniame šiame mieste gyvenančių žmonių nujaučia, žino, kokiam krikščioniškajam pasauliui svarbiame mieste jie gyvena?

Štai apgriuvę, žolėmis kur ne kur apaugę vadinamieji Kleopatros arba Pauliaus vartai. Šie miesto vartai ničnieko bendra neturi su Egipto karaliene, nes 1994 m. atnaujinimo darbai visą senovinę aureolę nuo jų nušlavė. Einant tiesiai į Vyriausybinius rūmus priešais galima užtikti šv. Pauliaus šulinį (Senpol Kuysu). Nors ne ką čia daug pamatysi, tik pilną vandens duobę žemėje, bet sumokėjęs keliasdešimt centų, gausi puodelį vandens paskanauti.

Senamiestyje dar viena senienia - romėnų kelias - sunkūs bazaltiniai grindinio luitai, užklodę drenažo vamzdžius. Verta žvilgtelėti į kai kuriuos išlikusius iš XVI, XIX a. statinius, įdomią varpinę, o prie miesto parko - šv. Pauliaus bažnyčią, tik ji vien savo pavadinimu susijusi su čia gimusiu Sauliumi.

Bažnyčių turtai eksponuojami Vilniuje

Bažnyčių paskolintais ir restauratorių atnaujintais neįkainojamos vertės eksponatais Valstybės dienos išvakarėse praturtinta Vilniaus senajame arsenale veikianti paroda “Krikščionybė Lietuvos mene”.

Vilniaus Katedros lobyno ekspoziciją papildė neseniai atrasta Trakų Švenčiausiosios Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios auksakalystės dirbinių kolekcija. Vieną unikaliausių sakralinės juvelyrikos kolekcijų sudaro XV-XVIII amžių Lietuvos ir Vakarų Europos auksakalių darbai.

Ypatingą sakralinę, meninę ir istorinę vertę, pasak menotyrininkų, turi keturios auksinės stebuklingosios Trakų Madonos karūnos. Dviem jų, 1718 metais dovanotomis popiežiaus Klemenso XI, pirmą kartą Lietuvoje karūnuotas Dievo Motinos paveikslas.

Lobyno patalpoje taip pat eksponuojama neogotikinių liturginių indų ir kitų daiktų kolekcija iš Rokiškio Šv. Apaštalo Evangelisto Mato bažnyčios, liturginių indų kolekcija iš Pumpėnų Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčios.

Bažnytinės tekstilės kolekcija

Sulptoriaus V. Kašubos sukurtas karaliaus Mindaugo biustas pirmą kartą pristatomas visuomenei. V. Kapočiaus nuotr.

praturtino restauruoti XVII-XIX a. liturginiai drabužiai, taip pat eksponuojamos dvi puošnios barokinės žvakidės ir altoriaus papuošalai iš Vilniaus Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios, Biržų evangelikų reformatų bažnyčios paskolinti sidabro indai su Radvilų herbais, įspūdingi masyvūs procesiniai skydai iš Veliuonos bažnyčios.

Įvadinėje parodos salėje pirmą kartą rodoma karaliaus Mindaugo laikus menanti liūto formos švęsto vandens indo kojėlė, rasta Vilniaus Žemutinės pilies Didžiųjų kunigaikščių rūmų archeologinių kasinėjimų metu.

Parodos lankytojai matys ir vertingus tapybos darbus - Pranciškaus Smuglevičiaus teptukui priskiriamą paveikslą “šv. Anupras gauna Švč. Komuniją iš angelo” iš Kaišiadorių vyskupijos kurijos ir nežinomo autoriaus “Marą Vilniuje 1710 metais”, puošiantį Vilniaus Šv.

Apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios išorinę sieną.

Paradoje pristatomi ir neseniai į Lietuvą parvežti išeivijos dailininkų kūriniai: Adomo Varno drobė “Mindaugo vainikavimas”, Adolfo Valeškos paveikslas “Mindaugo krikštymas”, skulptoriaus Vytauto Kašubos sukurtas karaliaus Mindaugo biustas ir Anastazijos Tamošaitienės spalvingas rištinis kilimas “Karalius Mindaugas ir karalienė Morta”.

Parodą “Krikščionybė Lietuvos mene” jau apžiūrėjo per 60 tūkst. lankytojų. Ekspozicija veiks iki 2003 metų spalio 30 dienos ir vėliau kasmet bus atnaujinama Valstybės dienos išvakarėse bei prieš Kalėdas.

“Eltos inf.”

Gyvename tokiaime laisvės krašte, kur kiekviena kvailystė yra pateisinama. Bet čia ir yra tikrasis pavojus: įprasti daryti tik kvailystes!

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taisy savo nuožiūra.

TĖVYNĖ

Rašo dr. Jonas KUNCA M.D.

Kai mus apima nusivylimas ir abejonės, verta prisiminti tą visiem brangų žodį - Tėvynę ir įsigilinti į jos prasmę.

Tėvynė, tai meilė savam kraštui ir sava tautai. Ji gimsta pamažu pačioj vaikystėj ir auga kartu su mumis. Išmoktam savąją kalbą, pasakas, papročius, atskirti blogį nuo gero, mylėti gamtą ir gimtinę. Kiek paauge, išgirstam apie mūsų šalies istoriją, jos garsius vyrus. Pradedam suprasti apie dabarties padėtį, apie kiekvieno pareigą ne tik savo šeimai, bet ir sava valstybei.

Mūsų dvasia formuojasi savų žmonių aplinkoje. Nepastebėdami mes tampam didžiulės šeimos, kurią vadiname tauta, nariais ir tą tautą kartu su jos gamta laikome savo Tėvynę. Ne tik laikome, bet ir mylime. Kodėl? Todėl, kad ji yra mūsų, ji yra sava, ne svetimta. Ši meilė yra tauri. Iš jos nesitikime kokios nors naudos. Mes džiaugiamės, net ir didžiuojamės, Tėvynės laimėjimais. Mums skaudu, kai ją ištinca nelaimės. Bet ir tada nuo jos nenusisukam. Priešingai, su padidėjusia meile ir ryžtu ieškom kelių kaip ją padėti. Tai dora ir kilni meilė, kuri lydi mums visą gyvenimą.

Myldami Tėvynę nei galvojame nei skaičiuojame, kokia bus iš to nauda. Kiekvienas gyvenam savo gyvenimą, bet visados prisimindami mūsų visų motiną Tėvynę. Tikriau, gyvename su ja kartu, o ji su mumis. Bet ta dora meilė neturi būti akla. Privalom laiku atpažinti besiaartinančius jai pavojus, būtų jie atėję iš išorės ar vidaus priešų, kad laiku nuo jų apsisaugoti.

Dėl to Tėvynės mylėtojai svarbu virsti racionalių piliečių, mokančių savystoviai mąstyti, nešališkai analizuoti įvykius, atpažinti dorus ir blogus darbus ir numatyti jų pasėkas Tėvynėi. Savo dvasiniam išsilaisvinimui, atseit savarankiškumui išgydyti, reikia nemažų pastangų nuo pat jaunų dienų. Mokyklos ir universitetai gali išmokyti specialybės, bet asmenybės susiformuoti turime mes patys turtindami savo žinių lobyną, lavindami sugebėjimą analizuoti ir padaryti teisingas išvadas, geriau pažindami žmones su jų silpnybėmis ir idealais. Tikrumoje, tapti dvasiškai subrendusiu bene bus sunkiau negu gauti universiteto diplomą. Bet verta pasistengti, nes tik to atsiekę galėsime gyventi pilną gyvenimą ir kartu būsime naudingi savo Tėvynėi.

Kai asmuo užauga svetimoj šalyj ir aplinkoj, Tėvynės meilės jausmas jame neišsivysto, nors jis ir išmokyti lietuviškai kalbėti, nors jo ar jos tėveliai jam nuolat primena šitą pareigą. Jis susiformavo jau svetimoj aplinkoj, kurią jis dažnai jau laiko lyg ir savo tėvynę. Dažniausiai toks jaunuolis ar jaunuolė jaučiasi lyg sėdintis ant dviejų kėdžių: lietuvis ir kartu australas ar amerikietis. Tik tie pasisakymai nėra surišti su ankščiau minėta Tėvynės meile, lojalium ir pasiryžimu aukotis. Dėl to mūsų išivija mažėja ir silpnėja jos veikla. Deja, tai yra tikrovė, kurią pakeisti vargu begalima.

Tėvynės jausmas liko skirtingas ir pačioj Lietuvoj po ilgos ir žiaurios okupacijos. Tiesa, ten žmonės gimė ir augo lietuviškoj aplinkoj, kuri betgi nebuvo normali

dėl visiem žinomų priežasčių. Mokyklos ir universitetai ne tik neugdė Tėvynės pažinimo, jos istorijos, bet dar piršo internacionalizmą ir marksistinę diktatūrą. Taip mūsų brolių Tėvynės meilė yra kiek skirtinga. To neturime teisės smerkti. Ne mūsų brolių kaltė, kad taip įvyko. Prie atskiesto patriotškumo prikibo visa eilė ydų: alkoholizmas, veidmainiavimas, kyšių ėmimas, iniciatyvos stoka. Turime daugybę diplomatų, bet mažai intelektualų, kurie, nežiūrint nepalankių aplinkybių, pajėgė išvystyti savo asmenybę. Tas dvasinis nusmukimas dabar neleidžia Lietuvai tvarkytis viduje, nei vesti racionalios užsienio politikos. Negalim mūsų skaitytųjų raminti, kad štai, dabar Lietuvai jau pradėjo aušti rytas. Taip dar nėra ir greit nebus. Iškraipytos dvasios tėvynainiai privedė Lietuvą prie prarajos krašto, nuduodami esą didžiuliai patriotai. Kas ir kaip gelbės praskolintą šalį? Gegužės mėnesį mūsų valstybė turėjo dar pasiskolinti virš 120 milijonų litų. Taigi jau einame prie 14 milijardų litų skolų. O tuo tarpu mūsų politikai, geriau sakant politikieriai, rūpinasi ne tiek valstybės reikalais, kiek ateinančiais rinkimais...

Tėvynėi ateina niurus ruduo. Ateina atsiskyrimo diena, kai tautai teks atsilyginti už padarytas nuodėmes vadų, kuriems ji patikėjo valdžią ir vadovybę tikėdama jų patriotiškumu ir išmintim, bet kurie tikrumoje tokie nebuvo. Patriotizmas, atseit dora Tėvynės meilė, parodoma darbais, o ne donchikotiška retorika. Gražiai kalbėdami tie vadaį įstumė Tėvynę į didelę nelaimę. Kol kas valdžia mėgina viską nusiūpti, brisdama dar giliau į skolas, o savuosius aprūpindama specialiomis pensijomis ir apkabinėdama ordiniais už "nuopelnus". Sekanti vyriausybė ras tuščią išdą ir glėbį skolų gražinimo reikalavimų. Gi finansistai vargu toliau mums skolinai. Garantuoti artėja bausis skurdas, o gal ir valstybės bankrotas. Ir viskas įvyko dėl doros Tėvynės meilės stokos...

Piktinamasi lietuviškais užrašais

Lenkų savaitraštis piktinasi svetimomis kalbomis parašytais vietovardžiais, kurių galima aptikti visoje Lenkijoje.

"Lenkų nacionalinio savitumo elementas yra kalba, kuria rašomi vietovių pavadinimai pakelių lentelėse. Tuo tarpu Lenkijos pakelėse galima aptikti užrašų visiškai svetimai lenkams kalba", - rašo savaitraštis "Mysl polska". Kaip pavyzdys nurodomas užrašas "Kauanas", stovintis netoli Suvalkų miesto, taip pat lentelė "Lazdijai".

Savaitraštis nepatenkintas ir užrašais "Kiev", "Moskva", "Praha" ir daugeliu kitų, kurie esą pažeidžia lenkų kalbos savitumą.

"Lietuviai savo šalyje nerašo "Warszawa" arba "Grodno", o rašo "Varšuva", "Gardinas", vokiečiai - "Warszau", - atkreipia dėmesį "Mysl polska". Savaitraštis kreipėsi į Lenkijos transporto ministeriją, prašydamas išsiaiškinti, kokios tarptautinės normos reguliuoja vietovardžių rašymą ant Lenkijos kelių ženklų. BNS

Kelio ieškojimas

Lietuvoje - pats rinkiminės karštingės įsibangavimas. Rėkia pirmieji laikraščių puslapiai, lyg prisukami žaislai marma radijo aparatai, vis greičiau mala "kalbančios galvos" televizijoje. Gatvėse plyšauja siekiantys valdžios. Štai ten "piketuoją", ana ten - "mitinguoja", vis dažniau pridurdami, kad tai - jau paskutinė "taiki akcija". Tai gerokai stebina: juk iki rinkimų į Seimą - dar gana daug laiko. Kasdien išmetama net po kelias "sensacijas":

"Vilniaus savivaldybė tyčia nepervedė mokesčių į valstybės išdą!"

"Paksas sužlugdė milijoninių investicijų atėjimą į Lietuvą!"

"Dešinieji bando visiškai sugadinti santykius su Rusija!"

"Seimo dauguma prastūmė įstatymą dėl žalos atlyginimo!"

Šioje rikmų ir praeiksmų makalynėje kruopščiai parinktu momentu, lyg dirigentui mostelėjus, pasigirsta tokiu ramiu, savimi patenkinto čekisto balsu dėstomos išvados:

"Paulauskas - tai tikras profesionalas. Su juo galėjai pasitarti. O dabar kas? Spjaunam - išeinam..."

"Žinoma, lietuviams nepatiks, kaip vertinama jų istorija, bet vieną kartą ją reikia visapusiškai įsisąmoninti..."

"Rusijos užsienio reikalų ministras bandys įtikinti Baltijos valstybių atstovus, kad jokios okupacijos nebuvo..."

"Dešiniesiems liks tik tiek balsų, kiek sudaro jie patys ir jų giminaičiai..."

Taigi smegenų plovimo, o gal, tiksliau sakant, teršimo mašina dirba pilnu tempu. Kas visa tai užsako ir apmoka? Ką siūlo visi tie rėkiantys ir kaltinantys? Kol kas, deja, jokių konkrečių, teigiančių sprendimų nėra.

Lietuvos politikos teatre jau išryškėjo pagrindinė vaidintojų grupė, kuri, matyt, netrukus dar

labiau padidės. Keistu būdu joje susibūrė visai neseniai labai skirtingas melodijas giedoję solistai. Juos kol kad vienija tik vienas požymis - valdžios troškulis. Jie sakosi kursiantys "naująją politiką". Kokią? Na, žinoma, tą, apie kurią užsiminė prezidentas savo labai pavėluotame metiniame pranešime.

Balsas iš gatvės:

"Bet juk jis tos politikos neišdėstė, o tik pateikė pavadinimą?"

Atsakymas nuo Bebrusų ežero (Molėtų rajone), kur posėdžiavo liberalai, socialliberalai, "centralliberalai" ir ką tik prisijungę "krikdemliberalai".

-Pavadinimas ir yra pats svarbiausias dalykas. Svarbiausia - pasivadinti naujaisias. Tai daug kam patiks.

Kita vaidintojų ir giedotojų grupė - užgrūdinti "partiniai" ir prie jų besišliejantys buvę socialdemokratų, tiesmukiškai verčiami būti "socializmo demokratams". Tačiau jų "lyderiai" gerai žino, kad tam tikra rinkėjų dalis pastoviai balsavo tik už "partinius". Šiems naujovių nereikia. Priešingai - balsuotų už sugrįžimą, kur buvo patogų, nes nereikėjo patiems daug galvoti. Jų nėra daug, bet jie - įtakingi. Jų pasiuntiniai įterpti į visas "partijas". Kuri belaimėtu, jie išlaikys savo pozicijas. Keičiamos kaukės, bet ne charakteriai.

Yra patarlė: "Niekas kitas nepadarys tau taip blogai, kaip pats sau." Tie, kurie didžiule persvara laimėjo praecius rinkimus, tik pradėdą suvokti, kad juos sužlugdė iki kraštutinio absurdo ribos išsikeriojęs pasipūtymas, įtikėjimas savo neklaidingumu ir "plikbajoriškais" visų kitų niekinimas. Tačiau net ir dabar ten nesvarstoma, kodėl nė vienas rinkiminis pažadas neįvykdytas.

Galėtume nebekreipti dėmesio į subyrėjusią "daugumą", jei ne svarbi aplinkybė: juos laikėme dešiniaisiais ir su jais siejome Lietuvos ūkio atkūrimo viltis.

"Dirva"

LENKIJA

Prezidentas Valdas Adamkus, lankydamasis Lenkijoje balandžio 4 d. Kartu su žmona Alma, sutiko su Varžuvos lietuviams jų klube "Lituanika". Apie susitikimą "Aušros" 2000 m. 6 nr. rašė Živilė Makauskienė. Prezidentą pasveikino klubo pirm. K.Kraujliūnė, reikšdama viltį, kad Lenkijos lietuvių likimas nėra neįdomus Lietuvos valstybei. Prezidentas savo kalboje pareiškė, kad tautiečių reikalai jam yra svarbūs. Susitikimuose su Lenkijos prezidentu, ministru pirmininku, siemo ir senato vadovais buvo kalbėta apie pasienio užkardą Punske, vadovėlius, švietimo reformą ir apie lietuviškų mokyklų mažinimą. "Mes labai aiškiai išsakėme savo poziciją", - sakė prezidentas. Mažumos, pasak prezidento, turi būti gerbiamos abiejuose kraštuose ir suteikiamos sąlygos puoselėti savo kalbą, kultūrą. "Mes aiškiai pasakėme, kad Lietuvoje tais principais vadovaujamės, ir to paties tikimės iš lenkų vyriausybės", - pabrėžė prezidentas, dar pridėdamas, kad po

šio susitikimo su Lenkijos valdžios žmonėmis jų pozicija lietuvių atžvilgiu Lenkijoje turėtų keistis.

Lietuvos spauda, pasak Ž.Makauskienės, Lietuvos prezidento susitikimu su Lenkijos lietuviams nesidomėjo. Nė vienas laikraštis neparašė, ką prez. A.Adamkus kalbėjo Lenkijos lietuviams. Pasak Ž.Makauskienės, gal tuo ir netenka stebėtis, nes tame susitikime nedalyvavo prezidento atstovė spaudai V.Gaižauskaitė, lydėjusi valdžios vadovą kelionėje po Lenkiją. Tame susitikime taip pat dalyvavo Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė I.Gasperavičiūtė, vėliau pareiškusi, kad Lietuvos prezidentas nelabai gerai informuotas apie Lenkijos lietuvių reikalus, todėl esą labai svarbu jiems patiems tiesiogiai išsiaiškinti su Lietuvos valdžios atstovais. "T.Ž."

Lietuvos Ūkinė ir Politinė Krizė 1990-2000 m. ir jos priežastys

J.P. KEDYS

Prieš pradėdant svarstyti klausimą apie valstybės ūkį ir jos gerovę bei nuosmukį arba krizę, būtina bent trumpai nustatyti, nuo ko ta gerovė ar krizė priklauso. Lietuvoje net ir valdančiųjų partijų tarpe yra nusistovėjęsi pažiūra, jog mes be žemės ir vandens kitų turtų neturime, todėl aukštą gyvenimo lygį pasiekti negalime! Kad ši pažiūra yra visiškai klaidinga, tai rodo gyvenimo tikrovė. 1998 m. JAV bendrovė padarė tyrimus apie pasaulio valstybių žemės turtais ir rado, kad turtingiausios žemės turtais valstybės yra: Rusija, Australija ir Pietų Afrika. Tačiau iš šių 3 valstybių tik Australija turi aukštą gyvenimo lygį, gi Rusija ir Pietų Afrika yra skurdė, nežiūrint gamtos turtų. Tačiau JAV, Vokietija, Šveicarija ir Japonija, arba labai mažai žemės turtų turinčios, arba kaip *dvi paskutiniuosius* visai jų neturinčios, bet turi nepaprastai aukštą gyvenimo lygį!

Tad kyla klausimas, kur slypi valstybės ir tautos gerovė ir kaip ją pasiekti? Gal geriausiai tai patirti kaip pavyzdį paimant Vokietiją. Ji iš žemės turtų turi tik anglių, kurie praranda savo vertę ir šiek tiek geležies rūdos. Vokietija pralaimėjo abu pasaulinius karus su milžiniškais medžiagų ir žmonių nuostoliais ir šiandien ji yra vyraujanti ūkinė jėga Europoje ir trečioji pasaulyje! Kyla klausimas, kodėl ji sugebėjo tai pasiekti? Atsakymas yra labai paprastas, nes tauta sugebėjo įdiegti savo žmonėms siekti trijų tikslų: dirbuotis, taupyti, mokslintis (šafen, šparen, lermen).

Dabar bent trumpai meskime žvilgsnį, kaip šie trys veiksniai vykdomi jau nepriklausomoje Lietuvoje ir pradėkime nuo - "darbuotis". Darbuotis tai reikią gaminti daiktus - prekes. Čia jau tenka pradėti su gana liūdnu žinia: po 10 metų nepriklausomo gyvenimo Lietuvos vidutinis vidaus produktas sudaro tik apie 70 proc. sovietinės respublikos vidaus produkto! Tai įvyko todėl, kad mūsų gamybos prekės, kaip žemos kokybės, Vakaruose netinkamos, gi jas pagerinti nieko nedaroma. Tam tikslui būtina išsiųsti į Vakarus kiekvienos gamybos šakos atstovus susipažinti su naujais gamybos būdais 6-12 mėnesių. Antras būtinas reikalavimas Lietuvos pramonei, tai paskatinti geresnių mašinų įsigijimą. Jos prisidės prie gamybos pakėlimo ir prekių kokybės.

Sekantis vokiško ūkinio pasisekimo požymis yra "taupymas". Šis veiksnys yra ne tik apleistas, bet iš jo plačiu mastu tyčiojama. Pirmiausia imkime valstybės administraciją. Lietuva suskirstyta net į 56 (įskaitant 12 apskričių) rajonus, kurių yra daug, per daug, jų pilnai pakaktų ne daugiau 45, nes yra rajonų su keliolika tūkstančių gyventojų. Tačiau LDDP vyriausybė papildomai, šalia rajonų įsteigė dar 10 apskričių, kurių administracija nerenkama, bet skiriama vyriausybei, kontroliuoti išrinktus rajonų administratorius! Tėvynės s-gos partija paskelbė, jog ji atėjęs į valdžią apskrities panaikins. Tačiau, kai ji atsirado valdžioj vietoj panaikinimo, T.S. padidino dar dvi apskritis!

Nepriklausoma Lietuva

Gimė 1914 m. Marijampolės apsk. Raišupio km. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur 1946-1949 m. baigė Erlangeno universiteto Politinės ekonomijos fakultetą ir išvyko gyventi į Australiją. Aktyvus bendruomenės narys, rašė į Australijos, JAV, Kanados ir Anglijos spaudą, buvo renkamas į metinius Australijos bendruomenės suvažiavimus.

1963 m. įsteigė žurnalą "News Digest International". Tai buvo vienintelis antisovietinis leidžiamas žurnalas, skaitomas Australijoje, JAV, Anglijoje, Naujoje Zelandijoje, Kanadoje.

Parašė knygą "Terorizuojama ir naikinama Lietuva 1938-1991", 1998m. knygelę "Sionizmo tikslai".

pradėjo su 17 ministerijų. Per dideles pastangas pavyko sumažinti iki 14 ministerijų. JAV, kurios dalinai tvarko ir pasaulio reikalus, apsieina su 16 ministerijų, Vokietija su 80 mil. gyventojų turi 18 ministerijų, Prezidentas A.Smetona apsiėjo su 8 ministerijomis ir sutalpė net 8 tonas aukso naujai atkuriai Lietuvai. Dabartinei Lietuvai pilnai pakaktų 10 ministerijų, likusias 4 paverčiant departamentais. Didelę naują Lietuvą įneša į pasaulinę demokratiją, kai jos ministrai pasiskiria net po penketą pavaduotojų!

Kas liečia trečiąjį vokiečių punktą "išsismokslinimą", tai čia Lietuva tikrai neatsilieka šiuo metu, turėdama 15 universitetų su maždaug 4 mil. gyventojų. Bendrai imant juo valstybė turi daugiau švietimo ir mokslo įstaigų, juo geriau. Bet klausimas kyla, ar valstybė išgalės finansiniai šiuos universitetus aprūpinti?

Stebiu Lietuvos gyvenimą nuo pat 1990 metų. 1994 m. nuvykau į Vilniaus Technikos Universitetą su savo knygos pristatymu ir užėjau į studentams skirtą kambarį. Vaizdas slegiantis: ant visų sienų vien angliški "Roko" ir panašūs šūkių, jokio tautiško ženklo! 1999 m. esu išsiantinęs į 10 universitetų pasiūlymą studentams: kas rašo, ar yra parašęs mokslinį darbą apie lietuvių kalbą, ar istoriją gali gauti paramą iki 2000 Lt. Metai praėjo nei vieno atsiliepimo!

Prezidentūros išlaidos

Dar prez. A.Brazauskas, tapęs Valstybės vadu, kažkodėl žiniasklaida vengia Lietuvos prezidentą vadinti "vadu", kai tuo tarpu JAV prezidentą vadina "leader" - vadu, taigi prez. Brazauskas pasikvietė net virš 20 patarėjų! Išrinktas prezidentu V.Adamkus pakėlė šį patarėjų skaičių iki virš 30. Apie tų patarėjų atlyginimus laike 8 metų nėra nei žodžio. Įdomiausia, kad JAV prezidentas neturi "patarėjų ložės", gi jeigu jam reikalingas patarimas, tai prezidentas kreipiasi į vieną iš sekretorių (ministrą).

40 automobilių ir vairuotojų prezidentūroje!

Net prezidento žmonai skirtas automobilis ir vairuotojas. Tokios išlaidos ypač nepateisinamos, kai valstybė pergyvena sunkią krizę!

Lietuvos Žemės ūkis pergyvena didžiausią krizę!

Lietuvoje žemės ūkio gamyba vyravo 1918-1940 m. ir sovietiniais laikais. Atgavus nepriklausomybę 1990 metais žemės ūkio gamyba nukrito labai žymiai ir dabar neapsėtų laukų yra apie 25 proc. To priežastys yra kelios: a) neišmokama ūkininkams net iki metų už parduotą gamybą; b) atnaujinta prekybinė

uniya su Lenkija nepaprastai konkuruoja Lietuvos žemės ūkį prekėms; c) nesugebėjimas mūsų agronomams prisiauginti pakankamai rapsų aliejaus gamybai, reikalauja didelių išlaidų aliejaus importui ir t.t. Be to ir vietoje pagamintas rapsų aliejus yra apie 10 proc. brangesnis kaip importuotas! Išvada: visišką mūsų nesugebėjimą žemės ūkyje kaip auginime taip ir perdirbime! Neatidėliotinas laikas vykti į užsienį mokytis kaip rapsus pigiau auginti ir pigiau aliejų išspausti ir milijonus sutaupyti! Būtina žinoti, kad aliejų naudoja kiekvienas žmogus ir kasdien Lietuvoje! Kas liečia kitų žemės ūkio produktų importą į Lietuvą ir konkurenciją savųjų, tai to kaltininkai yra augintojai ir gamintojai, nes Lietuvos darbininkų atlyginimai yra 2-3 kartus mažesni kaip Vakaruose.

Prekyba ir pramonė

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę jos prekybos santykiai su užsieniu atsidūrė nepaprastai sunkioje padėtyje. Mat Rusija vengė prekybos su Lietuva, gi su Vakariais lietuviškos prekės sunkiai prito. Pagaliau 1999 metais Rusiją užgulė sunki krizė ir buvęs premjeras S.Vagnorius vietoje ruošis ją sutikti pareiškė, jog Rusijos krizė Lietuvos nepalies...

Taigi, Lietuvos prekyba ir pramonė stovi prieš sunkų uždavinį: gerai ištyrinėti visas turimas savo žaliavas ir jas perdirti į užsieniui tinkamas prekes. Tam tikslui neatidėliojant būtina siųsti savo atstovus su gamybinių patyrimų į užsienį 6-12 mėn. Su tikslu kaip turimas žaliavas paversti į užsieniui pageidaujamas prekes. Be šio patyrimo prekių gamyba užsienio rinkai būtų nuostolinga veikla. Be to būtina pasinaudoti visomis užsienio Lietuvos atstovybėmis, per kurias pigiau gali būti surenkamos žinios apie tam tikrų prekių gamybą ir jų galimą pardavimą. Jų tarpe gali būti miško medžiaga, statybinių medžiagų, lengvosios pramonės gaminiai ir t.t.

Politinės priežastys

Gal įdomiausia, kad politinės priežastys prasidėjo kartu su nepriklausomybe. Rinkimus laimėjus Sąjūdžiui jo p-kas V.Landsbergis, daugumos nusteibimui, paskiria vadovauti vyriausybei komunistų vadovus: K.Prunskienę ir A.Brazauską!!! Šie dar sovietiniais laikais "vadovavę Lietuvos respublikai", nedėlsdami užpildo valstybės gyvybines vietas savais žmonėmis. Išvadoje jau nepriklausomoje Lietuvoje rinkimus laimėjo "Sąjūdis" bet Valstybės administracija yra komunistų rankose!

K.Prunskienės kelionė į JAV prašyti prez. Busho Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo, bet vietoj Lietuvos pripažinimo ji susilaukė rankinuko iškratymo! Ši

žinia nuskambėjo per visą pasaulį apie Lietuvos komunistinę vyriausybę!

V.Landsbergis vėliau atleido K.Prunskienę ir A.Brazauską iš vyriausybės pareigų, bet visą valstybės aparatą jis atleisti negalėjo. Tas K.Prunskienės - A.Brazausko valstybės aparatas buvo Sąjūdžiui žalingas, privėdė prie rinkimų, kuriuos Sąjūdis 1992 metais pralaimėjo. Šiame laikotarpyje vyko valstybinių ūkių masinis apipilimas. Pirmoje eilėje buvo išvogti gyvuliai ir paukščiai, vėliau inventorius ir padaryti šimtai milijonų nuostolių!

Darbičių gadynė: bankų bankrotas ir karinių miestelių plėšimas!

LDDP perėmus valdžią įvedė "liaudies demokratiją": bankams steigti leidimus gavo metalo tekintojai ir laikraščių pardavėjai! To pasekmėje bankrutavo 13 bankų įskaitant ir net Valstybinį komercinį banką! Paprastai miestelis Lietuvoje nenoriai dėdavo savo santaupas į bankus. Daugumos "bankas" buvo lova po matrasu. Tačiau dauguma padrašino pinigus nešti į bankus skelbimai apie mokamus procentus 25%, 30%, 40% ir net 50%! Daug laukti nereikėjo, prasidėjo tokių "bankų" grūtis ir žmonių protestai ir šimtamilijoniniai litų žmonių nuostoliai!

1993 metais Raudonoji sovietinė armija labai nenoromis traukėsi iš Lietuvos. Ji paliko apie dešimt "karinių miestelių" su gerai ir patogiai įrengtais butais, sandėliais, sporto aikštėmis ir kitais įrenginiais šimtais milijonų litų vertės. LDDP valdžia paliko šį milžinišką valstybės turą be jokios karinės ar policinės apsaugos "liaudžiai" pasiplėstii!!! Po poros savaičių iš minėtų pastatų liko tik sienos ir stogiai...

Baigiamosios pastabos

Pagrindė visų vyriausybių tikslai buvo panašūs: kaip galima greičiau įstoti į ES ir NATO. Šių organizacijų reikalavimai buvo gana panašūs.

Pirmoje eilėje įgyvendinti subalansuotą valstybės biudžetą, kad pajamos padengtų išlaidas; 2) Užsienio prekyboje pardavimai turi padengti užpirkimus; 3) Metinė infliacija negali viršyti 3%; 4) Krašto apsaugai skirti 2,5% biudžeto; 5) Valstybės įsiskolinimas priklausomas nuo biudžeto - jei biudžetas su nuostoliu, įsiskolinimas neleistinas. Deja mūsų visos vyriausybės šių reikalavimų nesilaikė. Jos ruošė įvairias tarptautines konferencijas ES ir NATO pagerbimui, bei jų pareigūnų sutikimams, tai buvo visa jų veikla įstojimui į NATO ir ES.

Ambasadoje - žvalgybininkai

Politinę padangę sudrebino Seimo vicepirmininkės ir vienos konservatorių lyderių Rasos Juknevičienės pareiškimas.

Politikė pareiškė, kad, jos turimomis patikimomis žiniomis, apie pusę iš šimto Rusijos ambasados Vilniuje darbuotojų dirba žvalgybinį darbą.

Anot parlamentarės, jie stengiasi daryti įtaką Lietuvos vidaus politikos procesui, įvairiais būdais atakuodami valstybės pareigūnus, politikus ir rasdami kontaktus su tam tikra dalimi žiniasklaidos. "Lr."

Rusijoje 2000 metai religijos laisvės požiūriu

Rytų Sibire ilgus metus ramiai gyvavusios ir niekieno netrukdomos nepriklausomos Baptistų bendruomenės pastaruoju metu pateko į vietos policijos nemalonę. Rusijoje veikiančios nepriklausomos baptistų bendruomenės atsiskyrė nuo Baptistų Sąjungos prieš keturis dešimtmečius, kai atsisakė leisti j kompromisus su sovietų vladžios pareigūnais dėl vaikų religinio auklėjimo. Dabar šias baptistų bendruomenes persekioja policija. Per gegužės mėnesį Baptistų maldos namuose įvykdytos kratos, policija seka kas Baptistų knygyne skolinasi knygas.

Kitas Kestono Instituto direktoriaus pateiktas pavyzdys liečia Novosibirsko katalikus. Novosibirskas irgi buvo laikomas religinio pakantumo pavyzdžiu. Dabar svarbus universitetinis miestas taip pat turi katalikų katedrą. Novosibirskas yra Vakarų Sibiro apaštalinės administratūros centras. Apaštalinės administratūros ganytojas yra jėzuitas, 47 metų vyskupas Joseph Wert. Kestono instituto direktorius pažymi, kad jėzuitų vaidmuo Rusijos katalikų atgimime yra labai svarbus. Jėzuitai talkina vietos katalikų ganytojui ir vadovauja vietiniai katalikų televizijos programai. Praėjusi mėnesį, ginkluoti mokesčių policijos pareigūnai įsiveržė į katalikų televizijos centrą ir be jokio paaiškinimo išsivežė centro dokumentus, video kasetes ir filmavimo techniką. Rusijos policija lygiai tą pačią dieną ir visai panašiu metodu Maskvoje šturmuo rusų žiniasklaidos magnato Vladimiro Gusinskio įstaiga. Šiuos poslinkius, - rašo Uzzel, - reikia vertinti kaip įspėjimą tiek kunigams, tiek žurnalistams, kad "Vyresnysis Brolis Tave stebi", - rašo Kestono Instituto

direktorius.

Lawrence Uzzel taip pat aprašo Rusijos žydų bendruomenėje kilusią trintį tarp daugiau ar mažiau lojalių prezidento Putino rėmėjų bei Maskvos patriarchato ketinimų steigti krikščioniškosios orientacijos politinę partiją, kurios pagrindinė paskirtis turėtų būti parama Putino valdomam Kremliui. Partijos steigiamajame kongrese liepos pradžioje Kremliaus rūmuose dalyvavo apie 100 prezidento Putino vladžios pareigūnų. Pasak Kestono Instituto direktoriaus, šis atvejis rodo, jog taip pat Rusijos Ortodoksų Bažnyčios laisvei gresia tam tikri pavojai tiek iš vidaus, tiek iš išorės. Rusijos apžvalgininkai irgi atkreipė dėmesį į tai, kad Patriarchato vaidmuo naujos partijos steigime aiškiai pažeidžia sinodo 1994 metų sprendimą, draudžiantį kunigams užsiimti politika. Būtent remiantis šiuo sprendimu buvo nubaustas plačiai žinomas disidentas kunigas Glebas Jakuninas.

Tuo tarpu Vakaruose, - tęsia Kestono Instituto direktorius, - tik nedaugeliui yra suprantama šių naujų pasikėsimų į religijos laisvę reikšmę. Didžioji pasaulio žiniasklaida labai mažai dėmesio skiria tikinčiųjų religinėms teisėms. Taip pat ir religinių bendruomenių žinių tarnybos per daug nesidomi religijos laisve Rusijoje. Tuo tarpu Kestono Instituto, - baigdamas pažymi jo direktorius, - vadovaujasi įsitikinimu, kad grasinimas bet kuriai religinei konfesijai taip pat yra grasinimas visoms. Gal šis įsipareigojimas daro mus nepopuliarius, bet neketiname jo atsisakyti, - pažymėjo religijos laisvę komunistiniuose ir post-komunistiniuose kraštuose tiriančio Kestono Instituto direktorius Lawrence Uzzel. LRTV

XXI AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENŲ RENGĖJŲ GRUPĖ

Maloniai kviečiame visus
dailininkus ir
tautodailininkus dalyvauti
MENO PARADOJE
2000 Gruodžio mėn. 28-29
d.d.

kurioje bus trys skyriai:

1. **Bendras** - laisvas temų bei medžiagų pasirinkimas. Priimami trys darbai.
2. **Jaunimo** - iki 21 m. amžiaus.
3. **Tautodailės**

Parodos metu bus suteikiamos kelios premijos: ALB Krašto Valdyba skiria tris premijas jauniems dailininkams:

- a. \$250-00 - pirma premija
- b. \$150-00 - antra
- c. \$100-00 - trečia

Vinco ir Genovaitės Kazokų Meno Fondas skiria dvi premijas už geriausius darbus lietuviška tema:

- a. \$1000-00 už tapybos ar grafikos darbą lietuvišką tema
- b. \$1000-00 už skulptūrą ar keramiką lietuvišką tema.

Be to, po parodos atidarymo kviečiame visus dalyvius pasilikti

kavutei, kad turėtumėm progą susipažinti ir susibūliuoti.

Malonėkite man pranešti savo pavardę, adresą amžių (jei žemiau 21) iki 2000 lapkričio mėn. 24 d.

*****

The 21st Australian Lithuanian Festival
All Lithuanian artists and folkartists ar cordially invited to exhibit their work in the

ART EXHIBITION

28-29 th December 2000

There will be three sections:

1. **Open** - any theme, any medium. Three works per artist will be accepted.
2. **Youth** - artist under 21 years.
3. **Folk Art**

There will be several prizes awarded.

ALB Federal Executive Committee has nominated three prized for artists under 21 years:

- a. \$250-00 - first prize
- b. \$150-00 - second
- c. \$100-00 - third

Vincas and Genovaitė Kazokas Art Foundation nominates two prized for best works of art on Lithuanian theme:

- \$1000-00 - for painting or graphic work
- \$1000-00 - for sculpture or ceramic work

Please forward your name and address before 24th November 2000.

Leeka Kraucevičiūtė-Gruzdėff
45 Hillcrest Ave., Greenacre NSW
2190 Tel. (02) 9796 8573

Molukuose pradėtas sistemingas vietos krikščionių naikinimas

Situaciją Molukuose atrodo nesuvaldoma. Indonezijos valdžia salyne įvedė ypatingą padėtį ir dislokavo savo karius. Tačiau vietinės Bažnyčios vadovai yra įsitikinę, kad nuo šių priemonių padėtis tikrai nepagerės bent tol, kol šventąjį karą paskelbė musulmonų kovotojai Molukų salyne turės absoliučią galią. Ambanijos vyskupijos krizės centras birželio 27-tą dieną pareiškė, kad vietiniai gyventojai nepasitiki valdžios dislokuotais kariais, nes pastarieji yra šališki, palaiko musulmonų kovotojus. Indonezijos valdžios paskelbtų ypatingų priemonių veiksmingumu taip pat suabejojo Indonezijos vyskupų konferencijos religijų dialogo komisijos sekretorius ir krizės centro vadovas kun. Ignatius Ismartono. Jis taip pat pažymėjo, jog yra rimtas pavojus, kad Džakartos paskelbta ypatinga padėtis ne tik nepadės, bet tik izoliuos regioną nuo pasaulio. Galimas daiktas, kad Džakartos valdžios priemonės bus kliūtis žiniasklaidos, nevyriausybinių ir humanitarinių organizacijų atstovams padėti Molukų gyventojams, - pažymėjo jėzuitas kun. Ismartono.

Padėtis Molukuose tokia tragiška, jog privertė vietos

Bažnyčios vadovus paskelbti kraštutinį pagalbą sau visam pasauliui, visiems kas galėtų kaip nors padėti sustabdyti žudynes ir ku greičiau atkurti taiką.

Molukų sostinėje Ambone žuvo bent 60 žmonių nuo birželio vidurio, kai iš naujo įsiliepsnojo Molukų krikščionių ir musulmonų bendruomenių konfliktas ir kruvini susirėmimai. Per pastarąsias savaites bent 100 kitų žmonių žuvo susirėmimuose kitose salyno vietovėse, ypač Molukų šiaurėje. Tuo tarpu nuo konflikto pradžios 1999 metų sausio mėnesio Molukų konflikte žuvo per 3,000 žmonių.

Kai kurios šiaurinėse Molukų salose musulmonai kovotojai jau spėjo įgyvendinti savo kėslus, - rašo pareiškimo autoriai, pažymėdami, kad šešios šiaurinės salos - jau virto 100 procentu musulmoniškomis. Tai kas dabar vykdoma Molukuose tegalima vadinti organizuotomis šaltakraujyškėmis nekaltų žmonių žudynėms. LRTV

Lietuvių genijus - griežtai ypatingas, tik baigiamas marinti.

Vaižgantas

*****

Vidury laukų žmogus darosi artimesnis. Jurgis Jankus

PALEISTAS TERORISTAS

Mohamed Ali Agca, turkų teroristas, kuris prieš 19 metų pasikėsino į Popiežiaus Jono Pauliaus II gyvybę, galės išeiti į laisvę. Italijos respublikos prezidentas birželio 13 d. suteikė jam malonę. Spaudos agentūrų paskelbta netikėta žinia tikriausiai susilauks platesnių komentarų, o mes kol kas tik trumpai priminkime kai kuriuos faktus.

1981 metų gegužės 13-ąją teroristinei organizacijai "Pilkieji vilkai" priklausantis Šv. Petro aikštėje du kartus šovė į Popiežių Joną Paulių II-ąjį. Šv. Tėvas buvo sunkiai sužeistas. Po kelių dienų, Romos Agostino Gemelli ligoninėje, vos atsigaavęs po sunkios operacijos, Popiežius pareiškė, jog atleidžia teroristui ir už jį meldžiasi. Vėliau, Šv. Tėvas jį aplankė kalėjime. Lig šiol nepaaiškėjo tikrosios pasikėsimo aplinkybės ir priežastys. Teisme teroristas keitė versijas: iš pradžių, remiantis jo liudijimais, buvo areštuotas Bulgarijos avialinių Romoje atstovas, buvo įtariama, kad pasikėsinimą į Popiežiaus gyvybę, tarpininkaujant komunistinės Bulgarijos saugumui, organizavo sovietų KGB. Vėliau, suimtas bulgaras buvo paleistas. Turko teroristo neperprato nei teisėjai, nei psichologai, nei žiniasklaidos atstovai: liovėsis kaltinti komunistinio bloko slaptąsias

tarnybas, jis ėmė aiškinti esąs Dievo pasiuntinys ir jo valios vykdytojas. Po ilgo proceso, teismas nenustatė kas buvo pasikėsimo užsakovai, o patį teroristą nuteisė kalėjimu iki gyvos galvos.

Prieš ketelį metų Ali Agca parašė malonę prašymą. Į Italijos teisingumo žinybą atsiklausimą, Šv. Sostas atsakė, kad galimo malonės suteikimo klausimo sprendimą Vatikanas palieka Italijos valdžiai. Kartu buvo priminta, kad Šv. Tėvas teroristui atleido ir kad Vatikanas neprieštarautų, jei būtų nuspręsta patenkinti teroristo malonės prašymą. Galiausiai dabar visai netikėtai Italijos prezidentas suteikė malonę. Ali Agca buvo išsiųstas į Turkiją ir perduotas tos šalies teisėsaugos organams. Nauja teroristo įkalinimo vieta nežinoma: galbūt jis uždarytas griežto režimo kalėjime netoli sostinės Ankaros, o gal Stambule, tame pačiame kalėjime, iš kurio 1979 metais buvo pabėgęs. Italijos prezidentui pasirašius malonės dekretą, 19 metų Italijoje iškalėjusiam teroristui buvo dovanota bausmė už pasikėsinimą į Popiežių. Dabar Turkijoje jis turi dar atlikti dešimties metų bausmę už anksčiau įvykdytą nusikaltimą - pasikėsinimą, kurio metu buvo nužudytas vienas turkų žurnalistas. Šventasis Sostas palankiai sutiko žinią apie malonės suteikimą

(Nukelta į 8-tą psl.)

SIMAS Australijoje

Vytautas Babravičius

SIMAS - koncertuos Australijoje rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais. Jo koncertų tikslas - parėmimas X Pasaulio Jaunimo Kongreso lėšų telkime. Atėję į jo koncertus, netik išgirsite Simo balsą ir jo kūrybą, bet tuo pačiu ir paremsite mūsų jaunimą.

Pateikių ištraukų iš poros straipsnių apie Simą. Pirmiausiai rašo Balys Urbonas, Lietuvos nacionalinio radio laidos "Lietuvių Godos" autorius ir redaktorius, buvęs politinis kalnys.

"V.Babravičių pažįstu beveik 30 metų. Nuo pat jo kūrybinės - muzikinės veiklos pradžios .... Reikėjo padėti atsimerkti Lietuvos žmonėms, kad jie ir per gilią okupacijos tamšą vėl praregėtų ir nepamirštų savo tikrojo veido. Reikėjo neleisti pražūti lietuviškai dvasiai, kur dar gyvavo užkoduota tautiniame muzikiniame mentalitete.

V.Babravičius suvokė: pirmiausiai reikia praturtinti lietuvišką muzikinę kalbą, suteikiant jai naujos formos ir turinio, kad ji patiktų ir įtiktų visų amžiaus grupių melomanams. Aišku, atsimeriant savo senelio, buvusio nepriklausomos Lietuvos šaulio priesaką: "Gyvenk savo protu, dainuok savo širdimi, o juokis ir verk kartu su visais".

V.Babravičius taip ir padarė .... jis pradėjo kalbėti į žmones savo kūrybos *country* stiliaus muzika ir dainomis.

Galiu drąsiai tvirtinti: V.Babravičius - tautos sidabriukas, matyt, per paties Dievo malonę sušvites mūsų padangėje originalaus talento šviesa. Jo dainų tekstai, melodijos ir muzika msu žavėjo ir žavi.

... Gal jis nepaiso lietuviškų dermių? Gal jis slepiasi už muzikinį svetimybį? Ne. Jis bet koku savo kūrinėliu greičiau praturtina tą klasikinę *country*, nesvarbu kokios tautos folkloru tas *country* dvelktų. Taigi, neištrumpa Simas kažkokiam stiliuje, bet išlieka savitas ir originalus to žanro kūrėjas.

... V.Babravičius sunkiu Tėvynei metu įrodė savo pilietiškumą ir pakvietė daugelį pereiti į tikrų, atvirų žmonių gretas, atsidavusių nepriklausomai Lietuvai ...

... Dabar, kaip niekad, reikia skleisti viltį, optimizmą ir nurungti nevilį, baimę, kurią diena iš dienos kala ir kala mūsų "laisvoji spauda" .... Apskurstančią ir bedvasą visuomenę gali prikelti ir atgaivinti originalus laisvės ir pilietiškumo ugnele nuolat kurstomas menas. Tokį meną ir propaguoja Vytautas Babravičius - visų pažįstamas Simo vardu.

... Sudarykime V.Babravičiaus kūrybai palankias ir materialines sąlygas ir panaudokime jo talentą, jeigu mums reikia ateities žmonių - gerų atvirų ir mylinčių Lietuvą".

Emilija Sakadolskienė, Amerikos mokytojų talka Lietuvos mokyklai (A.P.P.L.E.) Valdybos pirmininkė iš JAV rašo apie Simą ir jo muzika:

"... Daugelis yra bandę savo kultūros muziką sieti su kitomis tradicijomis. Tai pavojinga, nes rezultatas dažnai būna banalus, juokingas, nenatūralus. Tačiau

Vytauto Babravičiaus talentas šiuo atžvilgiu neeilinis: jis sugeba užgriebti lietuvių liaudies muzikos bei "country" stiliaus panašumus ir jais pažaisti, nesuniveliuodamas nei vieno, nei kito žanro integralumu. O kartais jų kontrastingi ritmai, harmoninės slinktytės ar temos taip priešpastatomi, kad imi ir sukikeni iš tokio neeilinio humoro.

... Susikūrę nemažai kitų "country" grupių Lietuvoje, amerikiečių "kantristai" dažnai girdimi Lietuvos eteryje, bet ne vienas iš jų nėra pavykę taip meistriškai sužaisti šiuo lietuvišku-amerikietišku deriniu, kaip Simui ...

... Tautiški motyvai jo dainose kai kada yra apipinti sarkastiška gaidėle, o kartais visiškai nuogu, nieko nesidrovinėčiu romantizmu. Ir jaunam ir senam tai akivaizdžiai kalba - ar tai būtų Simo autorinis koncertas Lietuvos ambasadoje Vašingtone, Baltimorės Lietuvių namuose, Vilniuje ar Bebrusuose per A.P.P.L.E. kursus .... Viliamės, kad Simas ir toliau dainuos, ragins, juokins ir retykais paerzins savo klausytojus vaikų namuose ir internatuose, kaimo kultūros namuose, sostinės stadionuose, inauguraciniuose koncertuose bei tolimuose kempeliuose, kur gyvena lietuviai".

SIMO koncertai įvyks keturiuose miestuose ir jaunimui talkininkauja sekantys asmenys, organizuojant koncertus. Už tai dėkoja Jaunimo Kongreso rengėjai:

- **Sekmadienį, rugpjūčio 20 d., 1:30 val. p.p.** - Adelaidės Lietuvių Namuose. Gaila Dundienė (08) 8234 1618.

- **Sekmadienį, rugpjūčio 27 d., 1:30 val. p.p.** - Melbourne Lietuvių Namuose. Birutė Prašmutaitė (03) 9579 3946, biruteprasmutas@hotmail.com

- **Trečiadienį, rugpjūčio 27 d., 7:00 v.v.** - Canberoje, Austrų Klube, Heard St., Mawson. Alfa Olsauskas (02) 6286 2979.

- **Sekmadienį, rugsėjo 3 d., 2:00 val. p.p.** - Sydnejaus Lietuvių Klube. Viktoras Šlitteris (snj) (02) 9498 2571.

Tad ir ruošimės vykti į SIMO koncertus. Netik vieni ruoškitės, bet ir pasiimkite savo anūkus. Vaikams iki penkiolikos metų jėgimas veltui. Taip jaunimas bando paraginti jauniausius ateiti į koncertą - su savo tėveliais arba seneliais. Nebijokite praleisti pusdienį savuose Lietuvių Namuose. Tikimės susilaukti nemažai muzikos mėgėjų.

Birutė Prašmutaitė
Jaunimo Kongreso rengėjų vardu

SPORTAS

D.Grigalionis tapo Europos vicečempionu. J.Staselio nuotr.

Lietuvos krepšinininkų dalyvavimas Olimpiadoje

Kaip žinome, šiemet rugsėjo mėnesį Australijoje vyks olimpiada. Teisę joje dalyvauti išsikovojo ir Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė, 1992 ir 1996 metais laimėjusi olimpinę "bronzą". Rinktinės vyr. treneris Jonas Kazlauskas (neseniai atsistatydinęs iš šių pareigų - red. pastaba) sako, kad jau yra sudarytas 24 žaidėjų kandidatų sąrašas, tačiau į Sidnėjaus važiuos tik 12. Treneris pripažino, kad tik du žmonės turi užsitikrinę vietas. Tai Arvydas Sabonis ir Artūras Karnišovas, (bet abu po operacijų, vargu ar dalyvaus - red.) O visiems kitiems dėl vietos rinktinėje reikės gerokai padirbėti. Liepos 14-16 dienomis bus kontrolinės rungtynės, po kurių paaiškės 14 žaidėjų, kurie toliau ruošis olimpiadai.

Po poros poilsio savaitėjų, rugpjūčio 2 d. sumažėjusi rinktinės kandidatų grupė susirinks Palangoje. Ten vyks pagrindinė fizinio pasirėngimo stovykla. Rugpjūčio 10-16 dienomis vėl sportininkai vyks į Klaipėdą ir treniruosis salėje. Iš ten komanda iškeliaus į turnyrą Ispanijoje. Ispanijoje rinktinė žais tris rungtynes ir sugrįš į Lietuvą. Po treniruočių Kaune įvyks rinktinės palydos į Australiją. Po kelių kontrolinių rungtynių rugsėjo 15 d. Krepšinininkai atvyks į olimpinį kaimelį.

Tiek krepšinio, tiek ir kitų Lietuvos olimpinės delegacijos narių pasiruošimą riboja pinigų stygius. Gerai, kad Lietuvos vyrų krepšinio rėmimo fondas pasirašė sutartį su akcine bendrove "Utenos alus", kuri iš savo pelno skiria lėšų krepšinininkų reikalams.

Edvardas Šulaitis, "Dirva"

Plaukikai - žemyno sidabras

Lietuvos plaukikai Dariui Grigalionui iki Europos čempiono titulo pritrūko akimirksnio.

Helsinkyje vykstančių žemyno pirmenybių 50 m plaukimo nugara finale 23 metrų panevėžietį šimtąja sekundės dalimi aplenkė naują Europos rekordą pasiekęs vokietis Stevas Theloke.

Čempionas nuotolį įveikė per 25,60 sek. Sidabrą gavusio D.Grigalionio rezultatas yra naujas Lietuvos rekordas - 25,61 sek.

Septintas 50 metrų plaukimo nugara finale finišavo kaunietis Mindaugas Špokas - 26,17 sek.

Tarp lyderių - nuo pradžios
D.Grigalionis Lietuvos rekordą pagerino ir atrankos

plaukime - 25,82 sek. Tokiu pat rezultatu distanciją baigė ir S.Theloke. Jie pasidalijo 1-2 vietomis.

Kaunietis M.Špokas į pusfinalį pateko nuotolį įveikęs per 26,33 sek. Jo rezultatas buvo septintas tarp 30-ties šioje rungtyje kovojusių sportininkų.

P u s f i n a l y j e
D.Grigalionis pasidalijo 2-3 vietomis su ispanu D.Ortega - 25,84 sek. Greičiausiai plaukė S.Theloke - 25,73 sek.

Pasiekęs geriausią asmeninį rezultatą - 26,12 sek. M.Špokas pusfinalyje buvo šeštas.

E.Pučinskaitė išsaugojo trečiąją poziciją

Prestižinėse daugiadienėse moterų dviračių lenktynėse "Giro d'Italia" "Alfa Lum" komandai atstovaujanti Editos Pučinskaitės pozicijos nesikeičia.

Po vykusio dešimtojo etapo (88,4 km) lietuvė liko trečioji bendroje įskaitoje.

Po šio etapo G.Gruodytė pakilo į 39-ąją bendrosios įskaitos vietą. Pirmauja "Alfa Lum" dviratininkė Joane Somarriba.

Pralaimėjimas ir pergalė

Lietuvos jaunimo (20 metų ir jaunesnių) krepšinio rinktinė, besirengianti Europos čempionatui, "Global Games" turnyro Dalase (JAV) pradžioje patyrė nesėmę, o po to iškovojo pergalę.

Trečiadienį lietuviai 103:96 (49:53) parklupdė varžybų šeimininkę JAV rinktinę, o antradienį 79:80 (44:36) nusileido Brazilijai.

Meksikiečiai varžybų starte 80:93 (40:44) nusileido JAV komandai, o trečiadienį - Brazilijai 48:83 (18:39).

Lietuva grupėje būtų pirma, jei JAV nugalėtų Braziliją ne didesniu kaip 12 taškų skirtumu.

Kitos grupės dvikovose Kroatija 107:61 (43:38) pranoko Kiniją ir 81:66 (48:36) - Puerto Riką.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

"Tėviškės Aidai" Nr. 28, septintame psl.

Už A.†A. Eugeniją Mackevičienę aukojusių šv. Mišioms sąrašė, vietoj V.Jakubauskienės, turi būti V.JABLONSKIENĖS pavardė. Už klaidą atsiprašome.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Kun. Egidijus ARNAŠIUS, naujasis Melbourno ir apylinkės lietuvių tautinis kapelionas, atvyksta š.m. rugpjūčio mėn. 4 dieną, penktadienį. Tullamarine aerodrome bus 6 val. 50 min. vakare, Ansett Domestic, skrydis AN 43 iš Sydney.

Pirmąsias koncelebracines šv. Mišias Melbourn atnašaus rugpjūčio mėn. 6 dieną, sekmadienį, 11 val. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

Tuojau po šv. Mišių, apie 1 val. 15 min. p.p. Lietuvių Namų Reprerzentacinėje salėje įvyks kun. E.Arnašiaus sutiktuvių pietūs. Norintieji dalyvauti šiose sutiktuviuose, prašomi užsirašyti pas Haliną Statkuvienę, tel. 9819 1434 arba pas Rūtą Skevienę, tel. 9857 8211 iki š.m. rugpjūčio mėn. 2 dienos.

Visi parapijiečiai tiek pamaldose, tiek sutiktuvių pietuose prašomi dalyvauti.

Parapijos Namų remontui aukoko: 150 dol. Zita Prašmutaitė, 50 dol. Regina Kaunienė. Širdingai dėkojame už aukas.

Parapijos Taryba

Profesorius Ray Volkas

Karo audrų išblaškyti po visą pasaulį, saujelė lietuvių atsidūrėme šioje tolimoje, didžiausioje saloje - Australijoje. Neteikė vilties grįžti į savo gimtąjį kraštą, bėgome kuo toliau nuo komunizmo.

Atplaukėme į šį kraštą jauni sveiki, pilni energijos. Atlikę darbo prievolę pradėjome kurti šeimą, rūpinomės įsigyti savo pastoges. Dalis jaunimo mokėsi vakarais po darbo, siekdami geresnių darbų. Vyresnė kartą irgi griebėsi studijuoti, kad pripažintų jų igytas profesijas Lietuvoje.

Daug džiaugsmo mums atneša mūsų vaikai, anūikai, kai išgirstame, kad yra pasižymėję aukštais atsiekimais šiame krašte.

Š.m. balandžio mėn. 27 d. ABC Quantum Science Series programoje kartu su kitais dviem mokslininkais teko matyti ir išgirsti Ray Volkų su naujausiomis mokslo teorijomis.

Melburniškiečiai, kurie dalyvauja lietuviškame gyvenime gerai pažįstame Aleksandrą Volkienę. Ray Volkas gimė Melbourn, Aleksandros ir a.Ńa. Leonardo Volkų sūnus. Mokėsi St. Kevin's Kolegijoje ir baigė pirmuoju. Įstojo į Melburno Universitetą ir baigė

Bachelor of Science degree with Honors. Melburno Universitetas suteikė jam mokslų daktaro laipsnį.

1987 m. liko dirbti Melburno Universitete, fizikos departamente. Dažnai darbo reikalais yra siunčiamas į daugelį pasaulio šalių su paskaitomis, moksliniais tyrinėjimais, į konferencijas, suvažiavimus. Šešis mėnesius dirbo Cambridge Universitete aplankė darbo reikalais Ameriką, Kanadą, Japoniją, Angliją, Izraelį ir kitas šalis.

1999 m. Australijoje Mokslų Akademija apdovanojo Ray Volkų Pawsey medaliu, kuris yra skiriamas Australijos mokslininkams, dar nesulaukusiems 40 metų už ypatingus įnašus fizikos srityje.

(Nukelta į 8-tą psl.)

“Kengūrų ir koalų pašonėje” knygos išleidimui aukoko:

D.ir H.Antanaičiai 100 dol. NN 50 dol., po 20 dol. L.Didžienė, M.Miliauskienė, I.O'Dwyer, po 10 dol. A.Galiauskienė, J.Leknius, D.Lynikienė, S.Meiliūnienė, L.Milvydienė, A.Raudys, R.Ramanauskienė, po 5 dol. Gabrielaitis ir P.Šukienė.

Geelonge septyni GARBĖS RĖMĖJAI, aukoko po 214 dol. J.Repkas, K.Šimkus - Šimkevičius, A.Karpavičius, V.Šalaviejus, J.Čeponas, I.Gailiuvienė, Geelongo Lietuvių S-gos klubas.

Pinigai yra laikomi TALKOJE atidarytoje sąskaitoje 9307.

Širdingas Ačiū aukojusiems VAJAUS komitetas

A. † A. VYTAUTAS SAMULIS

1918.09.09 - 2000.06.30

Prieš 82 metus Vytautas pravirko pirmą kartą Samulių ūkininkų šeimoje Rokiškio aps. Panemunėlio valšc. Bajoriškių kaime. Augo keturių brolių tarpe ir baigęs pradžios mokyklą, išlaikė egzaminus į kun. J. Tumo Vaižganto Rokiškio valstybinės gimnazijos antrą klase. Gimnaziją sėkmingai baigė 1939 m. Ir stojo į P.L.P. Antano Smetonos Karo Mokyklą aspirantu atlikti karinę prievolę. Po metų, 1940 m. birželio mėn. 15 d. Bolševikiška Rusija okupavo Lietuvą. Aspirantų dalinys, nors jau buvo baigęs apmokymą ir tarnybą, buvo išformuotas ir paleistas į namus be jaun. lnt. laipsnio.

Vytautas nenorėjo sėdėti pas tėvus be darbo - gavo Seirijose mokytojo vietą. Išdirbęs vienerius mokslo metus, 1941 m. birželio 15 d. grįžo į tėviškę. Čia jį atsiveja telegrama, raginanti grįžti į mokyklą ir mokyti žmones apie Marksą ir Lenina. Tik vokiečiams užėmus Lietuvą, per buvusius Seirijuose šeimininkus paaiškėjo, kad Vytautui išvykus, milicija jo ieškojo norėdami areštuoti, bet šį kartą nepasisekė ir taip vienu mažiau buvo išvežta į Sibirą.

1941 m. spalio mėn. Stoją į Kauno Suaugusių Institutą Ekonomikos - Buchalterijos skyrių ir 1942 m. birželio mėn. 1 d. baigė su labai gerais pažymėjimais. Vėliau dirbo buhalteriu Utenoje iki antrosios raudonųjų okupacijos.

Jaunystė ir romantika eina kartu. Vytautas pamilsta Onutę Jančytę ir 1942 m. Veda. Ji buvo Vytauto gyvenimo dalininkė ir

Š.m. birželio 30 d., staiga mirus A.A. EUGENIJAI MACKEVIČIENEI, vietoje gėlių aukoko Lietuvoje vargstantiems tautiečiams:

200 dol. Zigmąs Mackevičius; po 100 dol. Les McMillan, Volkų šeima. Po 50 dol. I.Mackevičienė, V.Mackevičius, E.Mackevičius, J.P. Mičiuliai, Z.Augaitis, V.T. Pošiūnai, J.Balčiūnas; 40 dol. Z.Prašmutaitė, 30 dol. C.Mackevičius. Po 20 dol. V.G. Ališauskai, E.A. Šurnos, H.Statkuvienė, A.M., E.Varnienė, L.Petrusevičius, D.Lynikienė, V.Pumputis, A.Lynikas, T.Mackevičius, L.Pranckūnienė, V.Vaitiekūnienė, A.G. Karazijos, S.Eimutis, J.D. Liubinas, R.D. Ragauskas, I.Stumbras, N.N.; 15 dol. J.M. Venckai. Po 10 dol. A.V. Baltrukoniai, A.E. Tomkevičius, J.Žalkauskas, A.Vaitiekūnas, J.Vingrienė, D.Mackevičius, V.Jablonskienė, A.V. Sakalauskai, M.Sodaitis, Urbonavičienė, J.M. Vaitkus, G.Gasiūnienė, M.Igaunienė, A.Vyšniauskienė, E.V. Čižauskai, V.Bosikis, D.Sparvelienė, L.M. Kozlovskiai, V.S. Bartuškai, S.Šiuškus, D.Didžienė, R.Umbražiūnienė, G.R. Statkai, S.Tamošaitis, L.Liesis, E.Konstantopolos, J.Rubas, H.D. Atanaičiai, K.S. Stephens, A.Sadauskienė, K.Hodgson, A.J. Skimbirauskas, J.A. Šimkus, O.J. Skimbirauskai, G.Končiūnienė; po 5 dol. V.Lazauskas, V.Danius, P.Bimba, A.Mills.

Viso 1565 dol. Šeima dėkinga už šias aukas.

palydovė per 58 metus.

1944 m. Bolševikams artėjant prie Lietuvos, Vytautas ir Onutė pasitraukė į Vakarų. Dirbo pas ūkininkus iki karo pabaigos 1945-1947 m. Studijavo Heidelbergo universitete chemiją. Į Australiją atvyko 1949 m. Darbo prievolę atliko Vakarų Australijoje. Persikėlė į Melbourną, kūrėsi Malvern priemiestyje.

1954 m. kun. Pranas Vaseris įsteigė Parapijos Sekmadienio Mokyklą. Vytautas buvo pakviestas būti jos vedėju. Išdirbo trejus metus. Įsteigė L.K. Federaciją, išrenkamas Valdybos nariu.

Velionis mėgo muziką ir užrašė daug koncertų į magnetofono juostas.

Laikas bėgo, o sunki liga nejučiomis leido savo šaknis. Kai pajuto, buvo jau pervėlu. Skausmų išvargintas užmerkė šiam pasauliui akis š.m. birželio mėn. 30 d.

Laidotuvės vyko iš Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčios. Šv.Mišias atlaikė, pasakė pamokslą ir palydėjo į Springvale krematoriumą kun. Gerard Dowling, St. Patrick's Katedros dekanas. Sūnus Gintautas tarė savo tėvui atsisveikinimo žodį. Anūkė ir anūkas atnešė Šv.Mišių auką. Marti skaitė Šv.Raštą. Vargonais grojo R.Mačiulaitienė ir kartu giedojo su B. Kymantiene. Prie altoriaus patarnavo zakrastijonas Stasys Šiuškus.

Po laidotuvių, artimieji ir dalyviai susirinko į Samulių rezidenciją šermenims.

Vytautas paliko giliame liūdesyje savo žmoną Onutę, sūnų Gintautą ir jo šeimą, o Lietuvoje, buvusį Sibiro tremtinį brolių ir jo šeimą.

Vytautai, ilsėkis ramybėje Dievo prieglobstyje.

Pr. Švambarys

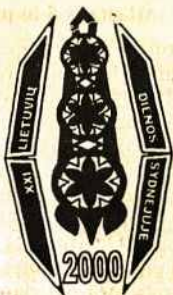
MIRUS A.A. JUOZUI MAKULIUI

vietoje gėlių Vilnijos mokykloms per Soc. Globos Moterų Draugiją suaukosta \$420.

\$40 Vir M. Dideliai, \$25 Vir D. Simankevičiai, po \$20 A. ir G. Karazijos, V.Petraitiene, J.J. Žalkauskai, A. ir V. Dumsčiai, S. Eimutis, A. ir G. Kaladės, V. Vaitiekūnienė, Anon, A. ir A. Liubina, R. ir A. Jones, L. ir A. Spencer, M. ir F. Sodaičiai, Vir R. Pumphūčiai, \$15 dr. N.Zdaniene, po \$10 L. ir K. Bartaškos, V. Lazauskas, Pr. Šaulys, J. Valaitienė, V. Bosikis, P. ir V. Morkūnai, p. Bimba, J. Grigaitienė.

Širdinga padėka aukojusiems. Soc. Globos Moterų Draugijos Melbournė izdininkė Roma Eskirtas

XXI AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENŲ RENGĖJŲ GRUPĖ

Jaunimo talentų vakaro rengėja kviečia atsileipti galinčius ir norinčius pasirodyti šiame vakare su daina, šokiu, deklamacija ar muzikos išpildymu. Kreiptis į Daivą Murtaš.

*****

Anyone who is interested and able in performing at the Jaunimo Talentu Vakaras with dancing, singing, reciting or playing an instrument, please contact Daiva Murtaš. 23 Payton Ave., Roselands NSW 2196; tel. (02) 9758 1002

ADELAIDĒ

Lietuvos Valstybės Šventė

Ši reikšminga Lietuvai šventė buvo paminėta Adelaidės Lietuvių Radio Valandoje liepos 1-ą dieną. Pradėta Lietuvos Himnu, žodį tarė Juozas Bajorinas. Sukūrė įdomų, gyvą vaizdą Mindaugo valdomos Lietuvos. Perbėgo stambiais žingsniais Mindaugo karaliavimo, karūnavimo, Lietuvos krikšto, jo - gero politiko, protingo valdymo ir įtakos vėlesniems Lietuvos valdovams.

Liepos 3 d., 10 val. Lietuvių Namų sodelyje pakeltos vėliavos. 10.15 val. šv. Kazimiero Lietuvių Bažnyčioje Rožinio maldą už Lietuvos dorinę bei valstybinę gerovę pravedė U. Jucienė. 10.45 val. šventoriuje pakeltos vėliavos. Su vėliavom dalyvavo Bendruomenė, Ateitininkai, Liet. Kat. Moterų Dr. ja, Ramovė. Žodį tarė Alfredas Vitkūnas. Sugiedojome "Lietuvos Himną".

Alfredo Vitkūno žodis:

"Mindaugas Valstybės Dienos Šviesoje"

Šiandieną minime ir švenčiame mums svarbią Lietuvos Valstybingumo Šventę - valdovo Mindaugo apvainikavimo - karūnacijos dieną, įvykusią 1253 m. liepos 6 dieną.

Istorijos raidoje žvelgdami atgal turime apgailestauti, kad karaliaus Mindaugo įvestas krikštas, gautas tiesioginiai iš Vakarų Europos - Romos Popiežiaus, trumpai teišsilaiškė. Ši naujoji religija, įvesta Mindaugo 1251 m., pasižymėjo savo veržlumu ir beatodairia jėga. Jis suprato krikščionybės ypatingą politinę svarbą Lietuvai kovose su abiem - kryžiuočių ir kalavijuočių ordiniais ir nepriklausomos Lietuvos valstybės įteisinimo ir pripažinimą Vakarų Europoje.

Mindaugui žuvus nuo savųjų sąmokslų, sekantys Lietuvos valdovai kunigaikščiai, nors ir turėjo tam tikrą populiarumą senosios Lietuvių religijos pritarimui, nesugebėjo išvystyti politinės krikščionybės reikšmės Lietuvai.

Lietuva buvo varginama prieš ją vedamų karų. Reikėjo kovoti prieš visos krikščioniškosios Europos remiamą kryžiuočių agresiją.

Mūsų Popiežius Jonas Paulius II 2000 metų krikščionybės proga atsiprašė visų tautų už kryžiuočių padarytas skriaudas, tuo būdu ir Lietuvos.

Blogiausia, kad antrasis Lietuvos krikštas atėjo per slavus - lenkus t.y. jau ne betarpiškai iš Vakarų Europos.

Mūsų didikai atsidadė lenkų religinės kultūros įtakoje ir per juos mus užliejo lenkinimo banga. Mūsų tautai buvo padaryta didelė žala. Tauta sumenkinta ir valstybė įgavo "satelitinį" statusą, nustoje savo savarankiško valstybingumo.

Vytautas Didysis tą padėtį bandė atitaisyti, bet deja, savo karūnacijos - apvainikavimo nesulaukė. Po Vytauto mirties Lietuvai jau nepavyko atstatyti Mindaugo įkurtos savarankiškos nepriklausomos tautinės valstybės iki 1918 m. vasario mėn. 16 dienos.

Su dideliu apgailestavimu turime pripažinti, kad Mindaugas buvo pirmas ir paskutinis suvienytos savarankiškos tautinės krikščioniškos Lietuvos valstybės valdovas - karalius. Karalius Mindaugas - šviesi asmenybė, to laiko sumanus karo vadas, aiškiaregis politikas ir diplomatas.

Galime tik džiaugtis, kad Kovo 11-tosios Nepriklausomybės atstatytojai suprato Mindaugo krikšmę Lietuvai ir įvedė jo apvainikavimo - karūnacijos paminėjimą, paskelbdami liepos 6-dieną Lietuvos Valstybės Diena."

Bažnyčioje išstatytos Lietuvos ir Bažnytinė vėliavos, altorius papuoštas šventiškom gėlių

MIRĖ RAŠYTOJAS LIUDAS DOVYDĖNAS

Eidamas 95-uosius metus, liepos 4 dieną savo namuose Vilniuje mirė žinomas prozininkas, publicistas, visuomenininkas Liudas Dovydėnas.

L. Dovydėnas prieškarį buvo Lietuvių rašytojų draugijos sekretorius, 1940 m. įkūrė "Genio" žurnalą vaikams, buvo paskirtas Švietimo ministerijos Priešmokyklinio auklėjimo skyriaus viršininku, tapo marionetinio Liaudies seimo nariu. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją.

1947-1949 m. buvo Lietuvių kultūros fondo steigimo komisijos pirmininkas. 1949-1998 m. gyveno JAV, redagavo savaitraštį "Lietuvių kelias", buvo "Nemuno" žurnalo vyriausiasis redaktorius. 1998 metais su žmona grįžo į Lietuvą.

Kūrybos kelią L. Dovydėnas pradėjo 1927 m., rašydamas reportažus, feljetonus, apsakymus ir savaitraščius ir dienraščius. Rašytojas išleido per dvi dešimtis knygų - romanų, apsakų, apsakymų rinkinių, novelių, atsiminimų ir pasakų vaikams. Už romaną "Broliai Domeikos" rašytojui skirta

puokštėm, atneštos vėliavos.

Šv. Mišias už Lietuvos valstybę aukojo kun. Juozas Petraitis, sakė pamokslą. Skaitymus atliko "Liet. Carito" pirm. V. Baltutis, auką atnešė Krašto Valdybos pirm., J. Vaboliene Apylinkės Vald. pirm. L. Vaičiulevičiūtė.

1.30 val. Lietuvių Namuose vyko paminėjimas.

Atidarymo žodį tarė Ap. Vald. pirm. L. Vaičiulevičiūtė. Įdomią, plačiai apimančią paskaitą skaitė Juozas Bajorinas.

Meninę dalį užpildė tautiniais šokiais ir choro dainom.

"Branda" ir jaunieji šokėjai "Žilvinas" šoko pasikeisdami. Branda - Miškų Aidas, Kepurinė, Pradės Aušrelė Aušti. Jaunieji Žilvinas - Kalvelj, Kubilj. Choreografija Vida Brindley. Abiejų grupių vadovai A. Pocius ir V. Brindley. Buvo malonu, abi grupės labai gražiai, nuotaikingai, grakščiais judesiais išpildė šokius.

Mišrus choras Lituania, dirig. J. Pocius, akomp. R. Dainius dainavo tris dainas: ypatingai gražiai išpildė "Jūra" muz. A. Raudonkio, "Parvežkite Kaulus" žodž. ir muz. Tremtinio A. Paulavičiaus ir "Šiaurės Pašvaistė" S. Sodeikos.

Vėliavos nuleidimas Lietuvių Namų Sodelyje, "Himnas", giesmė "Marija, Marija".

Parsinešėme gerą, malonią Lietuvos Valstybės Šventės nuotaiką. S.P.

"Kardinolas Jurgis Radvila"

Šiuo pavadinimu š.m. balandžio 27 d. Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje, vyko kultūros vakaras, kuriame apie pirmąjį Lietuvos kardinolą J. Radvilą kalbėjo vysk. J. Boruta, SJ, Lenkijos ambasadorė Lietuvai prof. E. Teichmann ir prof. dr. E. Ulčinaitė. Vyskupas išdėstė Kat. Bendrijos mokymą apie tai, kokią vietą Bendrijoje užima vyskupai, arkivyskupai ir kardinolai, išsamiai klausytojus supažindino su kard. J. Radvilos (1556-1600) gyvenimu ir darbais. Ambasadorė papasakojo apie kardinolo veiklą Krokuvos vyskupijoje. "T.Ž."

LIETUVIAI - LYDERIAI

Lietuviai vairuotojas, leistina greitį viršijęs 50 kilometrų per valandą, privalo mokėti baudą, kuri beveik pusantro karto viršija vidutinį mėnesio atlyginimą Lietuvoje.

Prancūzas savo šalyje už tokį nusižengimą sumokėtų baudą, kuri sudarytų 86 proc. vidutinio atlyginimo, italas - 20 proc., vokiečiai - 10,7 proc., o amerikiečiui skirta bauda siektų tik 5,2 proc. vidutinio JAV atlyginimo.

Lietuviai baudų už kelių eismo taisyklių pažeidimus dydžiais gerokai lenkia daugelį Europos ir pasaulio šalių. Lietuvoje baudos buvo padidintos kovo 15 dieną.

Profesorius Ray Volkas

(Atkelta iš 6-to psl.)

Neturėdamas dar 40 metų Ray Volkas tampa profesorium.

Prof. Ray Volkas gražiai kalba lietuviškai, yra vedęs, keletą kartų lankėsi Lietuvoje, dalyvavo V Pasaulio Jaunimo Kongrese.

Mes visi Australijos lietuviai, kartu su Tavo šeima, Raymondai, džiaugiamės Tavo atsiekimais ir linkime Tau geros sveikatos, šeimyninės laimės ir toliau sėkmingai dirbti savo profesijoje.

A. Vyšniauskienė

PALEISTAS

TERORISTAS

(Atkelta iš 5-to psl.)

teroristui. Vatikano Spaudos salės direktorius Joaquin Navarro Valls kalbėdamas prie Šv. Sosto žurnalistams pareiškė, kad ir Šv. Tėvas labai palankiai priėmė šį Italijos prezidento sprendimą. Šv. Tėvas iš karto atleido žmogui, kuris jį norėjo nužudyti. O kai teroristo advokatai įteikė Italijos prezidentūrai malonės prašymą, Vatikanas tuoj pat pareiškė, kad neprieštarautų Italijos prezidento sprendimui suteikti malonę kalėjimu iki gyvos galvos nuteistam turkui. LRTV

1938 m. Valstybinė premija.

Populiariausi kūriniai - "Broliai Domeikos", "Kelionė į pievas", "Jaujos pasakos", "Naktis Karališkuose", "Mes valdysim pasaulį" ir kiti - sulaukė pakartotinių leidimų, išversti į anglų, latvių, estų, suomių, rusų kalbas. Daugelį L. Dovydėno knygų iliustravo žymiausi lietuvių dailininkai. Jos tapo bibliografinėmis retenybėmis.

Už nuopelnus Lietuvai L. Dovydėnas 1996 metais apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu. "L.r."

Pabėgėlių įstatymas

Naujo Lietuvos įstatymo dėl pabėgėlių statuso priėmimas gali turėti neigiamos įtakos Lietuvos pasiektai pažangai prieglobsčio srityje bei tapti rimta kliūtimi jai stojant į Europos sąjungą, pasak JT Vyriausiojo pabėgėlių įgaliojimo atstovybės. Kaip praneša BNS/LGTIC, atstovybės pranešime teigiama, jog seimas priėmė šį įstatymą neatsižvelgęs į tarptautinių organizacijų pastabas, kad kai

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road 9328 3999

Member AFDA

